

7. Фуруботн Э.Г., Рихтер Р. Институты и экономическая теория: Достижения новой институциональной экономической теории – СПб.: Издат. дом Санкт-Петерб. гос. ун-та, 2005.

Гернего Ю. О.,

*к. е. н., доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана»*

Практики соціально-орієнтованого банкінгу: досвід Royal Bank of Scotland

Сучасне суспільства ставить якісно нові вимоги до бізнесу. Виключно комерційна складова виявляється недостатньою умовою для забезпечення конкурентоспроможності на національних та міжнародних ринках. У розвинених країнах світу стрімко розвивається соціально-орієнтований бізнес. Це зумовлює актуалізацію не лише прикладного аспекту, але й розширення спектру теоретичних обґрунтувань соціальних інвестицій, вивчення прогресивного зарубіжного досвіду.

При чому, підтвердження необхідності ґрунтовного дослідження наведених питань знаходимо, як у практиці сьогодення, так і у працях зарубіжних авторів, зокрема І. Кірцнера, Ж. Тіроля, Дж. Стіглера, які визнавали можливість формування інноваційних ідей однією із ознак ефективного суперництва [1; 2]. У розвинених країнах світу одним із ключових напрямів соціальних інвестицій є соціально-орієнтований банкінг. Це явище набуло особливого поширення для так званих Highstreetbanks (Mainstreetbanks) у Великій Британії. Зокрема, досить широким є спектр соціально-орієнтованого банкінгу Royal Bank of Scotland Group PLC (RBS), який реалізує три ключові напрями соціальних інвестицій (рис. 1).

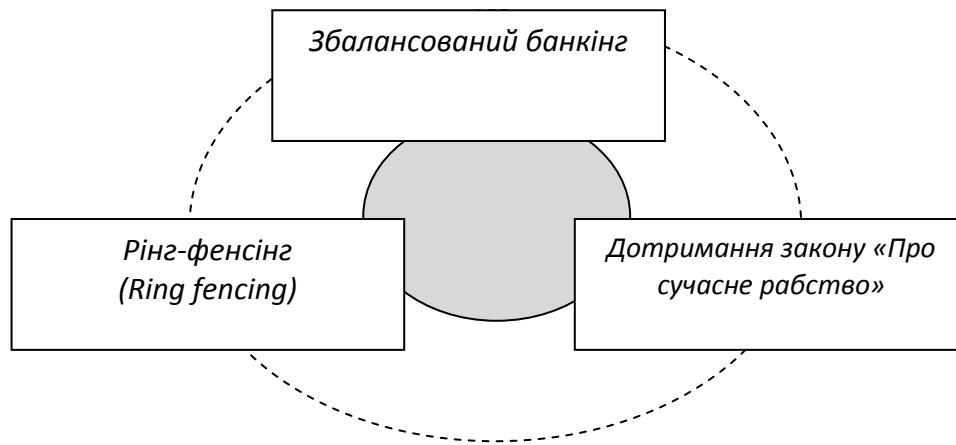

Рис. 1. - Напрями соціальних інвестицій RBS*

* Джерело: узагальнено автором за[3]

В організаційній структурі банку сформовано структурний підрозділ, який відповідає за збалансування банкінгу. З-поміж цільових орієнтирів його функціонування знаходимо: збалансування діяльності банку; сприяння соціальній відповідальності компаній; сприяння збалансуванню різних напрямів веденню бізнесу. Звертається увага не лише на короткострокові наслідки прийняття рішень, а на довгострокові наслідки дій та прийнятих рішень. Важливим є визначення наслідків від реалізації програм та їх впливів на суспільство.

З метою поєднання пріоритетів фінансової стабільності та реалізації соціальних функцій банку, Royal Bank of Scotland підтримує ініціативу *Ring fencing*, яка полягає у розмежуванні умов операційного та інвестиційного банкінгу, враховуючи можливості перспективи підтримки людського розвитку. «*Fence*» у перекладі з англійської мови означає «паркан», «огорожа». Тобто, реалізація ініціативи *Ring fencing* дозволяє виокремити окремі групи клієнтів, типи банківських продуктів та їх територіальний розподіл (табл. 1).

Таблиця 1

Концептуальні засади ініціативи Ring Fencing (за версією RBS)*

№	Питання	Сектор розподілу		
		Споживачі	Продукти	Територія

1	2	3	4	5
1	Що таке <i>Ring fencing</i> ?	Роздрібні клієнти із активами розміром менше, ніж 250 тис. фунтів стерлінгів; благодійні організації з річним оборотом меншим за 6,5 млн. фунтів стерлінгів	Депозити	Розміщення депозитів у межах Європейського економічного простору
2	Що має бути поза межами <i>Ring fence</i> ?	Клієнти, які, за умови стабільного зростання комерційного ефекту від своєї діяльності не здійснюють соціально-орієнтованої діяльності	Торгівельні інвестиції, ринок боргового капіталу, деривативи,	Територія поза межами Європейського економічного простору
3	Що має шанс опинитися в межах <i>Ring fence</i> ?	Великі компанії, включаючи мультинаціональні корпорації з активами більшими за 250 тис. фунтів стерлінгів	Застави, кредитні картки, банківські кредити, інвойси	Банківські операції незалежно від приналежності до території Європейського економічного простору

* Джерело: узагальнено автором за[3]

З метою запобігання сучасному рабству та торгівлі людьми в контексті сучасних тенденцій людського розвитку в 2015 р. у Великій Британії було прийнято відповідний законодавчий акт «Закон про сучасне рабство». У відповідь на наведені зміни RBS переглянув власну політику та стратегію обслуговування клієнтів. Зокрема, розроблену додатковий напрям моніторингу діючих банківських операцій в частині застосування підходу до дотримання прав людини та аналізу ланцюга банківських операцій на предмет запобігання будь-яким формам поневолення прав та свобод людини під час їх здійснення.

Відповідна стратегія включає низку дій, зокрема:

- виділення фінансових ресурсів для перевірки відповідності вимогам сучасного законодавства в частині запобігання рабству та будь-яким формам поневолення;

- фінансування досліджень щодо рівня ризиковості банківських операцій;

- фінансова підтримка програм навчання персоналу та підвищення рівня інформаційної обізнаності щодо соціального аспекту банківських послуг у суспільстві.

Таким чином, банк стає повноправним учасником процесу соціального інвестування на національному та міжнародному рівні. Це дозволяє сформулювати нову прикладну концепцію соціально-економічного розвитку за рахунок поєднання зусиль держави та приватного сектору.

Список використаних джерел:

1. Левін В. І. Еволюція концепції оподаткування малого та середнього бізнесу в контексті євро інтеграційного вектору розвитку України. / В. І. Левін // Наукові праці НДФІ. – 2016. - № 1 (74). – с. 16 – 36.

2. Диба О. М. Інноваційний вектор розвитку МСБ: приватна ініціатива та державна підтримка. / О. М. Диба, Ю. О. Гернего // Розвиток малого та середнього бізнесу в умовах глобалізації світової економіки: матеріали виступів Всеукраїнського молодіжного економічного форуму з міжнародною участю (в онлайн форматі) (27 квітня 2017 року). – Житомир : ЖДТУ, 2017. – с. 17 – 21.

3. RBS. OfficialWebsite. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.rbs.com/>